

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Міжнародного науково-
навчального центру інформаційних
технологій та систем

 Олександр ВОЛКОВ

«17» липня 2023 р.

Положення
про підготовку та захист дисертаційних робіт на здобуття
наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня
доктора наук
(зі змінами)

Київ 2023

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про підготовку та захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук (далі – Положення) у Міжнародному науково-навчальному центрі інформаційних технологій та систем НАН та МОН України (далі – Міжнародний центр) регламентує порядок підготовки та захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук.

1.2 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку пі Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі Порядок присудження ступеня доктора наук), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, від 12 січня 2022 р. № 44 (далі Порядок присудження ступеня доктора філософії), інших законодавчих і нормативних актів, що визначають види, зміст, структуру та процедуру підготовки та захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук.

Зміни до Положення внесено відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов КМ України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» (набирає чинності з дня її опублікування, крім підпункту 2 пункту 3, які набирають чинності з 1 січня 2024 р.), яка у п.2 затверджує Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (затверджений постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261, у редакції постанови КМУ від 19.05.2023 р.) (далі Порядку підготовки здобувачів).

1.3. Положення набирає чинності з 01.01.2024 р. відповідно до п. 2 Постанови Кабінету міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов КМ України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів». До 31.12.2023 р. чинним залишається Положення про підготовку та захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук, затверджене наказом директора Міжнародного центру від 23.03.2022 р. № 31а.

II. ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

2.1. Здобувач повинен набути теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, визначені стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за відповідною спеціальністю, провести власне наукове дослідження, оформлене у вигляді дисертації, та опублікувати основні його наукові результати.

2.2. Дисертація повинна містити нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань.

Дисертація виконується державною або англійською мовою.

Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН. Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації, оформленого за вимогами МОН України, встановлюється освітньо-науковою програмою Міжнародного центру відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності: мінімальний обсяг основного тексту дисертації – 4 авторські аркуші, максимальний обсяг основного тексту дисертації – 6 авторських аркушів, у цей обсяг не враховують перелік літературних джерел та додатки.

2.3. Дисертація подається до захисту у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

2.4. Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку

наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого - третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого - третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

2.5. Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Статті, опубліковані після набрання чинності Порядку присудження ступеня доктора філософії, зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесenu до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації.

2.6. Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми, оформлену за формою, затвердженою МОН, і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

2) звертається до відділу Міжнародного центру, який виконує відповідну ОНП та здійснює підготовку здобувач, з письмовою заявою щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

До заяви додаються дисертація в друкованому та електронному вигляді, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

2.7. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на спільному засіданні базового відділу підготовки здобувача та споріднених відділів. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який

підписується головою засідання відділів Міжнародного центру. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за здобувачем зберігається право на повторне звернення до відділу Міжнародного центру не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання з письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення у Міжнародному центрі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

2.8. За умови отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач має право звернутися до Вченої ради Міжнародного центру з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради (далі - разової ради) не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

У заяві здобувач засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що подано до захисту остаточний текст дисертації, та зазначає мову захисту дисертації (державна або за бажанням здобувача англійська мова).

До заяви додаються:

дисертація в друкованому та електронному вигляді;

перелік та наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;

довідка про виконання освітньо-наукової програми;

висновок наукового керівника (керівників);

висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.9. Вчена рада не пізніше двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб - голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів, про що видається наказ директора Міжнародного центру. Компетентність членів разової ради визначається п.п 14, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, від 12 січня 2022 р. № 44.

2.10. Відділ, на засіданні якого здійснювалася публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації, подає вченій раді закладу пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради. У разі відсутності у закладі можливості призначити двох рецензентів з урахуванням вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії разова рада утворюється у складі голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів.

Офіційні опоненти не можуть працювати в одному і тому ж закладі, мати спільні публікації за останні п'ять років з головою, рецензентами і науковим керівником та включаються до складу разової ради за їх письмовою згодою.

Рішення про утворення разової ради приймає Вчена рада Міжнародного центру. На підставі рішення вченої ради директор видає наказ про утворення разової ради.

2.11. Протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу про утворення разової ради Міжнародний центр:

1) оприлюднює з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації на своєму офіційному веб-сайті електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та інформацію про склад разової ради, посилання на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації;

2) вносить інформацію про утворення разової ради до інформаційної системи

Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі - інформаційна система);

3) передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки Міжнародного центру;

4) подає електронний примірник дисертації до державної наукової установи “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, а також до локального репозитарію Міжнародного центру.

2.12. Інформація про утворення разової ради вважається оприлюдненою з дня її внесення до інформаційної системи.

МОН проводить перевірку відповідності складу разової ради вимогам п.п 14 - 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами) та розглядає повідомлення щодо невідповідності складу ради (у разі їх надходження) протягом місяця з дня оприлюднення НАЗЯВО. У разі виявлення порушень МОН зупиняє роботу разової ради шляхом внесення відповідної інформації до інформаційної системи із зазначення підстав для усунення виявлених порушень.

З метою усунення виявлених порушень, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової ради своїх обов'язків директор Міжнародного центру видає наказ про зміни до складу разової ради, інформацію про це вносять до інформаційної системи. Інформація про зміни у складі разової ради оприлюднюється в інформаційній системі.

2.13. За результатами вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача, зарахованих за темою дисертації, протягом 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради кожен рецензент подає разовій раді рецензію, а кожен офіційний опонент - відгук, в яких зазначають результати власного оцінювання наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни поданих теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Рецензенти і офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи. У разі не відповідності рецензії чи відгуку встановленим вимогам голова разової ради визначає строк для їх доопрацювання.

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової ради ініціює перед Вченою радою Міжнародного центру питання про заміну відповідного члена ради.

2.14. Міжнародний центр забезпечує створення необхідних умов для проведення разовою радою перевірки дотримання здобувачем академічної доброчесності.

У разі виявлення членами ради академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача рецензент (офіційний опонент) зазначає про це у своїй рецензії (відгуку).

2.15. Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку):

разова рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації, яка призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку); інформація про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації здобувача оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міжнародного центру та вноситься до інформаційної системи;

електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої

електронної позначки часу), оприлюднюються на офіційному веб-сайті закладу з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, а їх копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

2.16. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової ради, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової ради.

Члени разової ради та/або здобувач можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Заклад забезпечує можливість використання засобів відеозв'язку, зокрема особами з інвалідністю.

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міжнародного центру та вноситься до інформаційної системи.

2.17. Заклад забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на своєму офіційному веб-сайті, а також відеозапис трансляції захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинна бути достатньою для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами здобувача та членів разової ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів ради.

2.18. Засідання разової ради для проведення публічного захисту дисертації проводиться за процедурою, визначеною Міжнародним центром (Додаток 1).

Під час атестації здобувача члени разової ради повинні оцінити науковий рівень його дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання ним академічної доброчесності, а також встановити рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь здобувач, голова та усі члени разової ради.

У разі надходження до закладу звернень інших осіб з оцінкою дисертації голова разової ради озвучує їх під час публічного захисту дисертації та з урахуванням результатів їх розгляду разова рада приймає відповідне рішення. Такі звернення беруться до розгляду у разі їх надходження не пізніше ніж за три робочих дні до дня захисту дисертації.

2.19. Кожен член разової ради відкрито висловлює свою позицію за присудження або за відмову у присудженні ступеня доктора філософії.

Рада приймає рішення шляхом відкритого голосування:

про присудження ступеня доктора філософії, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради;

про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, якщо його підтримали два чи більше членів разової ради.

2.20. За результатами голосування оформлюється рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії за формою, затвердженою МОН. У рішенні, яке підписується головою разової ради та скріплюється відбитком печатки закладу, обов'язково зазначаються результати голосування членів разової ради.

Член разової ради має право викласти письмово окрему думку, в якій зазначити зауваження щодо дисертації, зокрема щодо дотримання здобувачем академічної доброчесності та/або щодо процедури захисту дисертації. Окрема думка додається до рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії і є його невід'ємною частиною.

Невід'ємною частиною рішення є також відеозапис трансляції захисту дисертації, на

який накладається електронна печатка Міжнародного центру, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

2.21. Здобувач має право до початку голосування щодо присудження ступеня доктора філософії за письмовою заявою на ім'я голови разової ради зняти дисертацію із захисту, крім випадків виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. Здобувач може скористатися таким правом лише один раз.

Якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

2.22. Після прийняття разовою радою рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії Міжнародний центр:

1) протягом трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на своєму офіційному веб-сайті з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації. Якщо Міжнародний центр на своєму офіційному веб-сайті не може оприлюднити відеозапис трансляції захисту дисертації, він оприлюднює відеозапис трансляції захисту дисертації на іншому веб-сайті з можливістю вільного перегляду та обов'язковим оприлюдненням посилання на своєму офіційному веб-сайті;

2) протягом п'яти робочих днів подає інформацію про результати захисту дисертації до інформаційної системи.

У разі зняття дисертації із захисту Міжнародний центр протягом трьох робочих днів з дати захисту дисертації оприлюднює інформацію про це на своєму офіційному веб-сайті, а також подає її до інформаційної системи.

2.23. У разі зняття здобувачем дисертації із захисту або відмови разової ради у присудженні ступеня доктора філософії здобувач має право за умови доопрацювання подати дисертацію повторно до захисту не раніше ніж через рік, крім випадку, передбаченого абзацом другим пункту 30 Порядку присудження ступеня доктора філософії.

Повторний захист дисертації після її доопрацювання можливий за умови отримання здобувачем повторно висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.24. На підставі рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії Міжнародний центр не раніше ніж через 15 та не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня захисту дисертації видає наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

Якщо протягом 15 календарних днів з дня захисту дисертації Міжнародним центром було виявлено порушення встановленої процедури захисту дисертації або до закладу надійшло повідомлення про таке порушення, наказ директора Міжнародного центру про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі прийняття Вченою радою рішення про залишення рішення разової ради в силі.

Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом директора Міжнародного центру про видачу диплома доктора філософії.

Диплом доктора філософії оформляється за формою, затвердженою МОН України, та видається здобувачеві на найближчому засіданні Вченої Міжнародного центру.

Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до договору між вітчизняним та іноземним закладами та якому присуджено ступінь доктора філософії згідно з Порядком присудження ступеня доктора філософії, диплом доктора філософії

може бути виданий також іноземним закладом відповідно до законодавства держави місцезнаходження такого закладу.

2.25. Протягом десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії Міжнародний центр додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці закладу. Положення цього пункту застосовуються з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

2.26. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додається до особової справи здобувача, яка зберігається відповідно до законодавства.

Дисертація (разом з активним посиланням на неї в інформаційній системі НАЗЯВО, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової про присудження ступеня доктора філософії, відеозапис трансляції захисту дисертації, оприлюднений Міжнародним центром з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, повинні бути доступними для вільного перегляду не менше ніж шість місяців з дати набрання чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

2.27. Міжнародний центр, який утворив разову раду, до видачі здобувачеві диплома доктора філософії має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням встановленої процедури захисту дисертації відповідно до п.п. 36-39 Порядку присудження ступеня доктора філософії (постанова КМУ від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами постанови КМУ від 19.05.2023 р. № 502).

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі - Національне агентство) має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з порушенням встановленої процедури захисту дисертації відповідно до п.п. 40-44 Порядку присудження ступеня доктора філософії протягом шести місяців з дня видання наказу закладу про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

2.28. Міжнародний центр, в якому утворена разова рада, або його правонаступник має право скасувати рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

Міжнародний центр протягом трьох місяців з моменту виявлення ним у захищеній дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або з дня надходження до Міжнародного центру повідомлення про зазначені факти розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії відповідно до п.п 45-46 Порядку присудження ступеня доктора філософії.

2.29. Національне агентство розглядає питання щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, відповідно до п.п. 47-50 Порядку присудження ступеня доктора філософії.

2.30. У разі скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії після видачі здобувачеві диплома доктора філософії такий диплом вважається недійсним з дня прийняття відповідного рішення.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення Міжнародним центром чи Національним агентством щодо скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії інформація про недійсність диплома доктора філософії вноситься ними до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

2.31. У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з порушенням встановленої

процедури захисту дисертації здобувач має право на подання дисертації за тією ж темою до захисту повторно.

У разі скасування рішення разової ради у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації дисертація повторно до захисту не подається.

2.32. Підготовка в аспірантурі завершується одержанням диплому доктора філософії після публічного захисту дисертації у разовій раді.

Особа, яка була відрахована з Міжнародного центру у зв'язку з завершенням навчання за ОНП без захисту дисертації може ступити до Міжнародного центру повторно.

Особа, яка проходила підготовку в аспірантурі за державним замовленням, може повторно вступити до Міжнародного центру для підготовки в аспірантурі за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувачі, які були відраховані із Міжнародного центру до завершення навчання за відповідною ОНП, можуть бути поновлені на навчання у Міжнародного центру в межах ліцензійного обсягу.

2.33. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіти ступеня доктора філософії у цьому закладі поза аспірантурою, відповідно до пп.30 - 36. Водночас це передбачає виконання відповідної ОНП згідно з затвердженими індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи та публічний захист у разовій раді.

Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою здійснюється за кошти відповідного закладу, триває чотири роки та завершується одержанням диплому доктора філософії.

2.34. Видатки, пов'язані з проведенням атестації здобувача, в тому числі з оплатою роботи офіційних опонентів, здійснюються Міжнародним центром, в якому утворена разова рада, за рахунок джерел, з яких здійснюється (здійснювалася) підготовка здобувача або за рахунок коштів закладу (відповідно п.п 53 – 55 Порядку присудження ступеня доктор філософії). Міжнародний центр повинен передбачити в своєму кошторисі видатки, пов'язані з проведенням атестації здобувача, в тому числі протягом шести місяців після відрахування його з аспірантури або завершення строку його прикріплення.

У разі звернення здобувача до Міжнародного центру щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та/або проведення захисту дисертації через шість місяців після відрахування з аспірантури або завершення строку прикріплення чи повторного подання дисертації до захисту та проходження атестації видатки, пов'язані з проведенням атестації здобувача, здійснюються ним за рахунок власних коштів або коштів фізичних або юридичних осіб.

2.35. Супровід діяльності разових рад здійснює сектор аспірантури та докторантури – уповноважена посадова особа, призначена Міжнародним центром.

2.36. Міжнародний центр подає інформацію, передбачену Порядком присудження ступеня доктор філософії, до Національного агентства через інформаційну систему у вигляді документів в електронній формі, згенерованих засобами інформаційної системи, на які накладається електронний підпис уповноваженої посадової особи Міжнародного центру, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

III. Присудження ступеня доктора наук

3.1. Докторська дисертація — кваліфікаційна наукова праця, підготовлена на здобуття наукового ступеня доктора наук обсягом основного тексту не менше 10 авторських аркушів на правах рукопису або обсягом основного тексту не менше трьох

авторських аркушів у вигляді наукової доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, яка містить нові науково обґрунтовані результати.

Здобувач наукового ступеня доктора наук (далі — здобувач) — особа, яка проходить (проходила) підготовку у докторантурі закладу вищої освіти (наукової установи) або яка самостійно підготувала до захисту докторську дисертацію з метою здобуття наукового ступеня доктора наук з наукової спеціальності за галуззю науки.

Науковий ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою (далі - докторська рада) на підставі публічного захисту докторської дисертації.

3.2. Заклади здійснюють підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається рішенням Вченої ради Міжнародного центру, що затверджується наказом директора, за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, яка відповідає цій науковій спеціальності, та за умови відповідності вимогам п 38 Порядку підготовки здобувачів.

Здобувач наукового ступеня доктора наук вступає до Міжнародного центру для підготовки до аспірантури з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їхніх результатів

3.3. Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням Вченої ради Міжнародного центру, що затверджується наказом керівника закладу, за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація цих працівників, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

1) наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);

2) наявність наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії “Б” Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п'ять років;

3) участь особи у підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;

4) участь в атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

3.4. Прийом до закладу для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за вибраною науковою спеціальністю відповідно до вимог Порядку підготовки здобувачів та Правил прийому до Міжнародного центру, якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до закладу для підготовки в докторантурі.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

3.5. Для підготовки в докторантурі до закладу вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості,

визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

3.6. Перелік документів, що подаються для вступу до закладу з метою підготовки в докторантурі, повинен включати розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді). Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду до відповідного відділу Міжнародного центру, який протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до закладу для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд Вченої ради Міжнародного центру. У разі позитивного висновку відповідний відділ надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини з Міжнародним центром, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до пункту 38 Порядку підготовки здобувачів.

Якщо вступник є іноземцем, заклад проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним в його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до Міжнародного центру для підготовки в докторантурі.

3.7. Вчена рада Міжнародного центру на черговому засіданні розглядає висновки відповідного відділу щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до Міжнародного центру для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених закладом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження - для наукових працівників).

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та у новій редакції затверджена Вченою радою Міжнародного центру після обговорення відповідним відділом.

3.8. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

3.9. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується Вченою радою Міжнародного центру протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Міжнародного центру для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення Вченою радою Міжнародного центру рішення про відрахування докторанта.

3.10. Докторська дисертація повинна відповідати таким вимогам:
бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;
містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;
бути виконаною за науковою спеціальністю з галузі науки відповідно до переліку, який затверджує МОН;
відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН;
містити обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів;
характеризуватися єдністю змісту;
свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;
відповідати принципам академічної доброчесності.

Порушення зазначених вимог є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.

Максимальний обсяг основного тексту докторської дисертації - 12 авторських аркушів, встановлюється Міжнародним центром відповідно до специфіки відповідної галузі науки та/або спеціальності.

Докторська дисертація подається до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки.

Інформація про отримані здобувачем результати у його дисертації, захищеній на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук), наводиться лише в оглядовій частині докторської дисертації.

3.11. Докторська дисертація подається до спеціалізованої вченої ради для проведення захисту не раніше ніж через п'ять років після здобуття особою ступеня доктора філософії (кандидата наук).

Допускається за рішенням МОН подання до спеціалізованої вченої ради докторської дисертації раніше п'ятирічного строку після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) у разі вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку відповідної галузі науки, що стосується наукових результатів докторської дисертації. Підтвердженням вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, може бути:

наявність трьох патентів на винахід, які пройшли кваліфікаційну експертизу та стосуються наукових результатів докторської дисертації;

наявність не менш як трьох публікацій за темою докторської дисертації у виданнях, віднесених до першого, другого квартилів (Q1, Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports;

відзначення державними нагородами (преміями) України або інших держав за одержані здобувачем наукові результати, відображені в його докторській дисертації.

3.12. Державне (регіональне) замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук в докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук з відповідних наукових спеціальностей. Інформація про розподіл державного (регіонального) замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства.

3.13. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта та висновки спільного засідання відділів Міжнародного центру, суміжних з науковим напрямом дисертаційного дослідження.

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

3.14. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за вибраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

3.15. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

1) мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);

2) надати наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

3) мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях з напрямку, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук Міжнародного центру здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.”.

Оформлення дисертації

та вимоги до опублікування її результатів

3.16. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН.

Докторська дисертація супроводжується окремим рефератом обсягом 1-2 авторських аркуші, який подається державною мовою і складається із загальної характеристики докторської дисертації, її основного змісту і висновків, списку наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації. Вимоги до оформлення реферату встановлює Міжнародний центр (Додаток 2).

3.17. Основні наукові результати докторської дисертації повинні бути висвітлені у 20-ти наукових публікаціях. До наукових публікацій, які відображають основні наукові результати докторської дисертації, з галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, належать:

статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

статті у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, з якого підготовлено дисертацію;

монографії (розділи у колективних монографіях).

Наявність наукових публікацій за темою докторської дисертації у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, є обов'язковою. Ця вимога не поширюється на здобувача, докторська дисертація якого містить інформацію, віднесена до державної таємниці.

Вимоги до опублікування результатів докторської дисертації визначає МОН.

3.18. Відповідно до Вимог до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук(наказ МОН 23.09.2029 р. №1220, наукові публікації зараховуються за темою дисертації у разі дотримання таких умов:

- обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків;

- опублікування статей у наукових фахових виданнях, які на дату їх опублікування внесено до Переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку;

- опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання;

- опублікування статей у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначає спеціалізована вчена рада.

3.19. Зарахування статей, опублікованих у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, покладається на спеціалізовану вчену раду за умови відповідності такого видання тематичній спрямованості з певної галузі науки (знань), спеціалізації видання, наявності у складі редколегії фахівців з відповідної галузі науки (знань), за якою планується захист дисертації; наявності активного ISSN-номера видання; наявності процедури рецензування публікацій та дотримання виданням редакційної етики.

3.20. За темою дисертації не зараховуються наукові публікації, у яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації.

3.21. До статей у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, прирівнюються публікації у наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.

3.22. За відповідність змісту публікацій та конкретного особистого внеску здобувача (у разі опублікування наукових праць у співавторстві) результатам дисертації несе відповідальність спеціалізована вчена рада, яка встановлює, чи були основні результати, винесені на захист, вже захищені співавторами наукових праць здобувача.

3.23. Перелік наукових фахових видань України затверджується в установленому МОН порядку.

До наукових публікацій, які додатково відображають наукові результати докторської дисертації, належать патенти, підручники, посібники, державні стандарти, промислові зразки, алгоритми та програми, що пройшли експертизу на новизну; публікації історичних джерел, статті в тематичних наукових збірниках, рукописи праць, депонованих в установах державної системи науково-технічної інформації та анотованих у наукових журналах; брошури, препринти; технологічні частини проектів на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення підприємств; інформаційні карти на нові матеріали, що внесені до державного банку даних; тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл тощо.

Апробація матеріалів докторської дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо є обов'язковою.

3.24. Використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується обов'язковим посиланням на автора та/або на джерело опублікування.

Порушення цієї норми є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового

ступеня доктора наук.

У разі використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими здобувач має спільні наукові публікації та документи про проведення дисертаційних досліджень, здобувач повинен відзначити такий факт у докторській дисертації з обов'язковим зазначенням особистого внеску в такі публікації та документи.

Здобувач засвідчує власним підписом на титульній сторінці докторської дисертації, що подані до захисту наукові положення є його власним напрацюванням і всі використані ідеї, наукові результати, цитати супроводжуються належними посиланнями на їх авторів та джерела опублікування.

Проведення попередньої експертизи докторської дисертації

3.25. Після завершення здобувачем, підготовка якого здійснювалася в докторантурі Міжнародного центру, відповідної наукової програми науковий консультант здобувача протягом місяця готує висновок щодо докторської дисертації, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання ним індивідуального плану наукової роботи (далі — висновок наукового консультанта). Науковий консультант забезпечує належне та своєчасне виконання своїх обов'язків. Висновок наукового консультанта (у двох примірниках) видається здобувачеві.

Якщо науковий консультант відмовляється підготувати висновок, Вчена рада діє відповідно до п.п 10 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі Порядок присудження ступеня доктора наук).

3.26. Попередня експертиза докторської дисертації проводиться у Міжнародному центрі, в якому здійснювалася підготовка здобувача, за умови позитивного висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Для проведення попередньої експертизи здобувач звертається з письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради Міжнародного центру про проведення попередньої експертизи докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

Якщо Міжнародний центр не може провести попередню експертизу докторської дисертації здобувача у разі, коли припинено трудові відносини між Міжнародним центром і фахівцями, за наявності яких було відкрито докторантуру, або у разі, коли за результатами попередньої експертизи встановлено, що за одержаними висновками докторська дисертація здобувача відповідає паспорту іншої наукової спеціальності, тоді Міжнародний центр надсилає звернення до іншого закладу вищої освіти (наукової установи) з проханням розглянути заяву здобувача про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації. У такому разі здобувач звертається з письмовою заявою на ім'я голови вченої ради зазначеного закладу вищої освіти (наукової установи) про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів.

Здобувач, який не проходив підготовку в докторантурі, а самостійно підготував докторську дисертацію, звертається із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради Міжнародного центру, в якому відкрита докторантура з відповідної наукової спеціальності, про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації. У разі самостійної підготовки докторської дисертації науковий консультант не призначається.

3.27. Заява здобувача передається до наукового відділу Міжнародного центру, в

якому здійснювалася підготовка здобувача (визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації), або до структурного підрозділу іншого закладу вищої освіти (наукової установи), визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації.

Науковий відділ, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, подає пропозиції Вченій раді Міжнародного центру щодо призначення трьох рецензентів.

Рецензентом не може бути призначено наукового консультанта та його близьких осіб, близьких осіб здобувача та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача.

3.28. До наукового відділу, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, здобувач подає висновок наукового консультанта (структурного підрозділу) та докторську дисертацію.

Керівник відділу Міжнародного центру організовує та проводить спільне засідання фахових відділів для апробації докторської дисертації.

Рецензенти, розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації. У висновку, зокрема, зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження ступеня доктора наук, кількість наукових публікацій, опублікування результатів докторської дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою докторської дисертації.

Рецензенти персонально відповідають за об'єктивність та якість підготовленого ними висновку.

3.29. Оплата праці рецензентів здійснюється відповідно до законодавства, що регулює норми оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертизи. Якщо підготовка здобувача здійснювалася за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або здобувач самостійно готував докторську дисертацію, оплата праці рецензентів здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або такого здобувача.

3.30. Попередня експертиза докторської дисертації проводиться протягом трьох місяців з дня надходження на ім'я голови Вченої ради Міжнародного центру письмової заяви здобувача про проведення такої експертизи.

У разі відмови (у письмовій формі) Міжнародного центру провести попередню експертизу та підготувати зазначений висновок здобувач має право звернутися до МОН для визначення процедури проведення попередньої експертизи його докторської дисертації.

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації видається здобувачеві у двох примірниках та є чинним протягом календарного року з моменту його затвердження директором Міжнародного центру.

Присудження докторською радою
наукового ступеня доктора наук

3.31. У разі коли висновок наукового консультанта (структурного підрозділу) та/або висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації є позитивним, здобувач подає заяву на ім'я голови докторської ради для проведення захисту докторської дисертації з метою присудження наукового ступеня доктора наук та документи відповідно до встановленого МОН переліку.

3.32. Докторська рада утворюється МОН з наукової спеціальності відповідно до п. 13 Порядку присудження ступеня доктора наук. Контроль за діяльністю докторських рад здійснює МОН.

3.33. Вчений секретар приймає заяву здобувача, його докторську дисертацію та

перевіряє наявність документів відповідно до встановленого переліку. Голова ради наносить на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату прийняття документів до розгляду та свій підпис.

Докторська рада призначає комісію для попереднього розгляду докторської дисертації, яка перевіряє опублікування наукових результатів докторської дисертації в наукових публікаціях здобувача, визначає повноту викладу в них матеріалів докторської дисертації та зараховує наукові публікації за темою докторської дисертації відповідно до законодавства, проводить попередній розгляд докторської дисертації за процедурою, що регулюється положенням про раду, рекомендує прийняти до захисту докторську дисертацію та подає кандидатури для призначення опонентів не пізніше ніж через три місяці з дати прийняття документів до розгляду.

Забороняється усувати недоліки, виявлені докторською радою у докторській дисертації (рефераті) після прийняття її до захисту.

Керівникам (їх заступникам) закладів вищої освіти (наукових установ) та їх близьким особам не дозволяється захищати докторські дисертації у радах, утворених за місцем основної роботи зазначених осіб. Дія цієї норми поширюється на вчених секретарів, їх близьких осіб та близьких осіб керівників докторських рад, їх заступників.

3.34. З метою забезпечення незалежності експертизи для захисту докторської дисертації докторською радою призначаються опоненти (за письмовою згодою), які мають:

- науковий ступінь доктора наук та проводять наукові дослідження з одержанням наукових, науково-технічних (прикладних) результатів зі спеціальності, за якою підготовлена докторська дисертація;

- період роботи на посадах наукових і науково-педагогічних працівників не менше п'яти років;

- наукові публікації з наукового напрямку, за яким підготовлено докторську дисертацію здобувача, визначені МОН.

Для розгляду докторської дисертації призначаються три опоненти, з яких тільки один може бути членом ради, в якій проводитиметься захист, чи штатним працівником закладу вищої освіти (наукової установи), в якому (якій) утворено докторську раду.

Опонентами не можуть призначатися:

- голови, заступники голів і вчені секретарі докторських рад, в яких проводитиметься захист; наукові консультанти;

- співавтори опублікованих праць здобувача, зарахованих за темою докторської дисертації здобувача;

- керівники закладів вищої освіти (наукових установ) та їх заступники за основним місцем роботи здобувача або за місцем виконання докторської дисертації, або за місцем її захисту;

- співробітники закладу вищої освіти (наукової установи), в якому (якій) виконувалася докторська дисертація, де працює здобувач, або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем), на час їх виконання;

- члени атестаційної колегії МОН;

- члени експертних рад з питань атестації наукових кадрів.

Опонентами можуть бути іноземні вчені (Dr. Habil, full professor), які відповідають вимогам абзаців третього і четвертого цього пункту. Члени експертних рад МОН з питань атестації наукових кадрів можуть бути призначені опонентами за виняткових обставин за погодженням з МОН.

Протягом одного календарного року особа може бути призначена опонентом для захисту не більш як п'яти докторських дисертацій.

3.35. Опонент на основі вивчення докторської дисертації та наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації, подає докторській раді відгук.

У відгуку опонента визначається ступінь актуальності вибраної теми,

обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизна і загальнонаціональне або світове значення, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, з наведенням зауважень та/або дискусійних питань стосовно положень докторської дисертації.

Опонент відповідає за об'єктивність та якість підготовленого ним відгуку.

Копії письмових відгуків опонентів докторська рада видає здобувачеві не пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації.

У разі:

коли відгук опонента не подано своєчасно, засідання докторської ради переноситься;

коли відгук опонента не відповідає вимогам абзацу другого цього пункту, голова докторської ради може повернути його опонентові для доопрацювання протягом трьох днів або рада може замінити опонента.

У разі подання доопрацьованого відгуку опонента пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації або у разі заміни опонента засідання докторської ради переноситься.

3.36. Про прийняття докторської дисертації до захисту і призначення опонентів докторська рада надсилає МОН повідомлення, яке разом з іншими такими повідомленнями, що надійшли до МОН протягом місяця, розміщується на офіційному веб-сайті МОН третього робочого дня наступного місяця.

Захист докторської дисертації проводиться не раніше ніж через місяць після розміщення на офіційному веб-сайті МОН такого повідомлення.

Протягом трьох робочих днів після визначення дати проведення захисту докторської дисертації наукова громадськість інформується про дату проведення захисту докторської дисертації шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Міжнародного центру.

3.37. Вчений секретар не пізніше ніж за десять робочих днів до дати захисту дисертації розміщує в електронній формі на офіційному веб-сайті Міжнародного центру у розділі, в якому міститься інформація про діяльність рад, примірник докторської дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних) (крім монографії), реферат, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, відгуки опонентів та облікову картку дисертації за встановленою формою.

Зазначені матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Міжнародного центру протягом трьох місяців з дати набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

Вимоги, передбачені абзацом першим цього пункту, не поширюються на докторські дисертації, що містять інформацію, віднесenu до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

3.38. За бажанням здобувача докторська рада зобов'язана проводити захист докторської дисертації за наявності негативного відгуку одного з опонентів. Якщо негативні відгуки надійшли від двох опонентів, докторська дисертація знімається з розгляду, а здобувачеві повертаються всі подані ним матеріали, крім його заяви та одного примірника докторської дисертації.

Про зняття докторської дисертації з розгляду докторська рада повідомляє МОН протягом трьох робочих днів.

3.39. Публічний захист докторської дисертації проводиться на засіданні докторської ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь члени докторської ради, які є компетентними вченими з відповідної спеціальності, а також за бажанням присутні на засіданні.

У ході засідання докторська рада встановлює рівень набуття здобувачем найвищих

компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Засідання вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло участь не менш як дві третини складу, а також не менш як чотири доктори наук зі спеціальності докторської дисертації.

Якщо з поважної причини один з опонентів не може взяти участі у засіданні ради, захист докторської дисертації може проводитися за наявності позитивного відгуку відсутнього опонента. У такому разі на засіданні докторської ради вченим секретарем оголошується його відгук.

Захист докторської дисертації не проводиться у разі відсутності двох опонентів.

Опонент, який подав негативний відгук про докторську дисертацію, зобов'язаний бути присутнім на засіданні ради. У разі відмови цього опонента бути присутнім на засіданні голова ради у робочому порядку призначає іншого опонента, про що докторська рада інформує МОН та розміщує відповідне повідомлення на офіційному веб-сайті Міжнародного центру. Відгук такого опонента оприлюднюється відповідно до пункту 2.23 цього Положення, а засідання докторської ради переноситься.

Міжнародний центр забезпечує трансляцію захисту докторської дисертації в режимі реального часу. Відеозапис такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міжнародного центру не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше шести місяців з дати набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

У разі потреби засідання докторської ради може проводитися з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. З метою належної підготовки засідання докторської ради кількість осіб з числа її членів та опонентів, які будуть брати участь у засіданні з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, завчасно погоджується з головою докторської ради.

Вимоги, передбачені абзацами сьомим і восьмим цього пункту, не поширюються на докторські дисертації, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

3.40. За результатами публічного обговорення під час захисту докторської дисертації проводиться таємне голосування щодо присудження наукового ступеня доктора наук. Якщо засідання докторської ради проводиться з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування усіх членів докторської ради проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування. Програмне забезпечення (засіб) для проведення таємного голосування застосовується за рішенням докторської ради.

Рішення докторської ради про присудження наукового ступеня вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів докторської ради, які брали участь у засіданні.

Здобувач має право за письмовою заявою зняти докторську дисертацію із захисту до початку таємного голосування щодо присудження наукового ступеня.

Якщо докторська рада встановила наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в докторській дисертації та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, заява про зняття докторської дисертації із захисту не приймається. У такому разі докторська рада приймає рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук.

Процедура засідання докторської ради для проведення захисту докторської дисертації визначається положенням про раду.

Оплата праці членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів здійснюється відповідно до законодавства, що регулює норми оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертизи. Якщо підготовка здобувача здійснювалася за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або здобувач самостійно готував докторську дисертацію, оплата праці членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або такого здобувача. Відраджень членів докторської ради та опонентів, призначених з інших міст, фінансується відповідно до законодавства.

3.41. У разі прийняття докторською радою рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук усі виявлені докторською радою протягом розгляду докторської дисертації та висловлені під час її захисту недоліки, порушення та зауваження, що стали підставою для прийняття такого рішення, зазначаються у рішенні докторської ради.

Здобувачеві надається засвідчена в установленому порядку копія зазначеного рішення та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового консультанта (структурного підрозділу), висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та одного примірника дисертації.

У такому разі МОН надсилаються разом із супровідним листом засвідчені в установленому порядку копії реєстраційної картки присутності членів ради, рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук та стенограми (розшифрованої фонограми) засідання докторської ради.

Докторська дисертація, за результатами захисту якої докторською радою прийнято рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук, може бути подана для розгляду до цієї докторської ради повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення (крім випадків, передбачених абзацом першим пункту 3.10 цього Положення). Захист такої дисертації проводиться за погодженням з МОН.

3.42. Докторська дисертація, що містить інформацію, віднесenu до державної таємниці, або інформацію для службового користування, розглядається з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

3.43. Докторська рада оформляє протягом 15 робочих днів рішення про присудження наукового ступеня доктора наук (у двох примірниках).

Усі документи, що стосуються розгляду докторської дисертації та проведення її захисту в докторській раді, формуються в перший примірник атестаційної справи здобувача, який зберігається в архіві Міжнародного центру протягом десяти років з дати набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук, а постійному зберіганню підлягають рішення докторської ради щодо присудження наукового ступеня доктора наук та один примірник дисертації (у бібліотеці закладу вищої освіти/наукової установи).

Другий примірник атестаційної справи здобувача надсилається до МОН протягом місяця з дня захисту докторської дисертації відповідно до положення про раду.

Розгляд докторської дисертації та атестаційної
справи здобувача у МОН

3.44. МОН здійснює контроль за дотриманням докторською радою та здобувачем вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів.

Із зазначеною метою МОН:

розглядає документи атестаційної справи здобувача щодо дотримання докторською радою процедури розгляду докторської дисертації;

проводить експертизу докторської дисертації щодо актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у

дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою докторської дисертації, відсутності (наявності) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

МОН може надсилати докторську дисертацію та атестаційну справу здобувача для додаткового розгляду відповідно до п.п. 25, 26 Порядку присудження ступеня доктора наук.

3.45. Розгляд питань, пов'язаних з присудженням наукового ступеня доктора наук, МОН здійснює за участю експертних рад з питань атестації наукових кадрів відповідно до п. 27 Порядку присудження ступеня доктора наук.

3.46. У МОН готується узагальнений висновок, який подається на розгляд атестаційної колегії МОН. Атестаційна колегія МОН розглядає узагальнений висновок та затверджує рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук відповідно до п. 28 Порядку присудження ступеня доктора наук.

Строк розгляду у МОН докторської дисертації та атестаційної справи здобувача становить не більше чотирьох місяців.

У разі проведення різних видів експертизи та/або виявлення обставин, які потребують більш тривалого строку для проведення експертизи докторської дисертації, МОН у кожному конкретному випадку інформує докторську раду про продовження строку розгляду.

3.47. Рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук набирає чинності з дати набрання чинності наказом МОН про затвердження рішення докторської ради та видачу диплома доктора наук на підставі рішення атестаційної колегії.

Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора наук здійснюється за рахунок коштів осіб, які їх отримують.

3.48. У разі втрати, знищення або пошкодження диплома про науковий ступінь МОН видає його дублікат з новим порядковим номером та інформацією відповідно до раніше виданого диплома за рахунок коштів особи, яка отримує дублікат (відповідно до п. 30 Порядку присудження ступеня доктора наук).

3.49. У разі виявлення порушення докторською радою (здобувачем) вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів МОН застосовує заходи, зокрема:

- висловлює зауваження учасникам атестації здобувача щодо недоліків, виявлених під час розгляду докторської дисертації та проведення її захисту;

- звужує профіль докторської ради;

- пропонує керівнику закладу вищої освіти (наукової установи), в якому (якій) утворено докторську раду, подати інші кандидатури для призначення голови докторської ради, його заступника (заступників) або вченого секретаря;

- скасовує рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та відмовляє здобувачу у видачі диплома доктора наук;

- припиняє діяльність ради строком на один рік.

Наказ МОН про скасування рішення ради та/або застосування заходів відповідно до цього пункту на підставі рішення атестаційної колегії МОН розміщується на офіційному веб-сайті МОН.

3.50. Здобувач має право ознайомитися з узагальненим висновком МОН після прийняття МОН рішення про скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук. МОН інформує здобувача про прийняте рішення, а копію висновку надає на його прохання.

3.51. Виявлення МОН порушення вимог, передбачених п. 3.10 цього Положення, та виявлення академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у захищеній докторській дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за темою докторської дисертації, є підставою для:

позбавлення наукового консультанта права участі у підготовці та/або атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення голови, членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення закладу вищої освіти (наукової установи) права утворювати докторську раду за відповідною науковою спеціальністю строком на один рік.

3.52. Якщо рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук скасовано МОН у зв'язку з порушенням докторською радою процедури розгляду та захисту докторської дисертації, така докторська дисертація може бути подана здобувачем до захисту повторно.

Якщо рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук скасовано МОН у зв'язку з порушенням вимог до докторської дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, така докторська дисертація може бути подана до захисту здобувачем повторно після її доопрацювання не раніше ніж через рік з дати прийняття МОН рішення про скасування такого рішення докторської ради.

Якщо рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук скасовано МОН у зв'язку з наявністю академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в докторській дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, що встановлено у тому числі Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі — Національне агентство), така докторська дисертація повторно до захисту не подається.

3.53. Повторний розгляд докторської дисертації та атестаційної справи у МОН здійснюється за рішенням суду із залученням фахівців, які не брали участі у попередній експертизі дисертації.

3.54. Відповідно до п.п 36 – 37 визначаються правила щодо визнання наукових ступенів, здобутих в іноземних закладах вищої освіти. Правила щодо позбавлення наукових ступенів визначено у п.п. 38 – 45, процедуру подання та розгляду апеляцій – у п.п. 46 – 49 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3.55. Особа, яка має науковий ступінь, може добровільно відмовитися від відповідного наукового ступеня, подавши до МОН заяву в довільній формі, засвідчену нотаріально. Протягом десяти робочих днів з дня надходження заяви МОН скасовує рішення відповідної ради та визнає диплом недійсним, про що видається наказ, який розміщується на офіційному веб-сайті МОН.” (відповідно до Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 з доповненням згідно з “Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 92, ст. 5973).